

Pædagogisk læreplan for Skt Markus Børnehus 2020

Højreklik her og vælg Skift billede for at indsætte billede eller logo

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Om skabelonen

Denne skabelon henvender sig til jer, som er ledere og pædagogisk personale i dagtilbud. Formålet med skabelonen er at inspirere og understøtte udarbejdelsen af jeres lokale pædagogiske læreplan.

Den grundlæggende ramme for udarbejdelsen af den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven med tilhørende bekendtgørelse, der er omsat i Børne- og Socialministeriets publikation [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, 2018](#). Det er hensigten, at I skal bruge publikationen, når I arbejder med skabelonen.

Skabelonen indeholder alle de lovmæssige krav til at udarbejde den pædagogiske læreplan. Samtidig understøtter skabelonen jeres overvejelser vedrørende den løbende dokumentation og evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan.

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for det pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse, hvor legen er grundlæggende, og børneperspektivet er tydeligt. Jeres konkrete læreplan giver jer en ramme til at arbejde systematisk med at planlægge, følge op på og videreudvikle kvaliteten i det pædagogiske læringsmiljø i jeres dagtilbud i forhold til jeres børnegruppe.

Inden for de krav, der følger af dagtilbudsloven, er det op til jer at beslutte, hvordan I konkret vil arbejde med den pædagogiske læreplan. Jeres læreplan skal være et dynamisk og meningsfuldt dokument, som peger fremad, og som I kan bruge aktivt i den løbende udvikling af den pædagogiske kvalitet og jeres pædagogiske praksis.

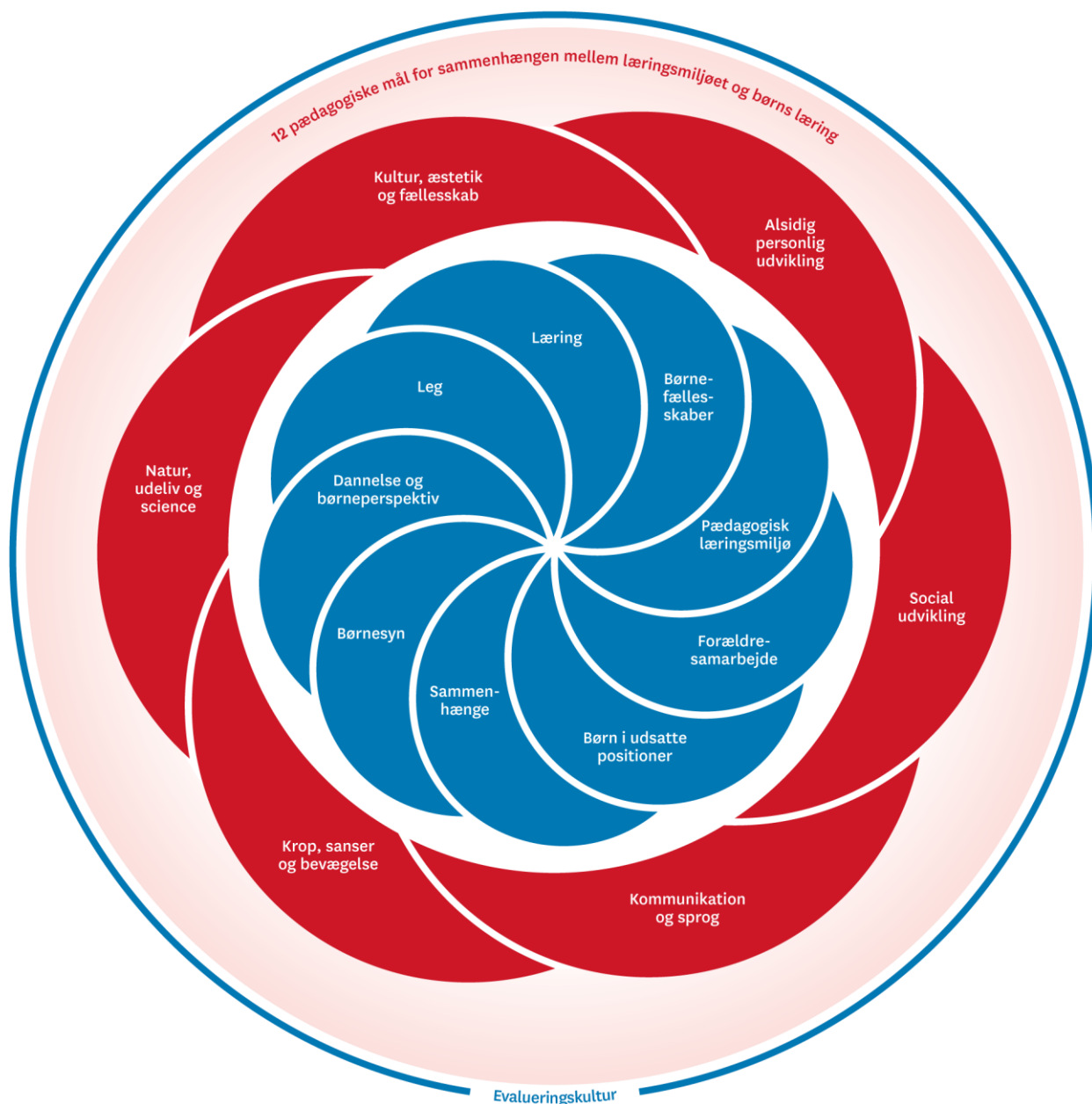
[Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#)

Brug af skabelonen

Når I udfylder skabelonen, skal I klikke på *skrivefeltet*. I kan fremhæve tekster og indsætte billeder.

I kan slette denne side ved at markere teksten og billedet og trykke *delete*. I kan også slette den sidste side, hvis I ønsker det.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i

publikationen [Den styrkede pædagogiske læreplan. Rammer og indhold](#). Publikationen samler og formidler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejde den pædagogiske læreplan. Derfor henvises der gennem skabelonen løbende til publikationen. På sidste side i skabelonen er der yderligere information om relevante inspirationsmaterialer.

Hvem er vi?

Her beskriver vi kort vores stamoplysninger, pædagogiske profil og lokale forhold. Det kan for eksempel være børnegruppens sammensætning og forskellige forudsætninger, de fysiske rammer, geografisk placering og andre ting, der har betydning for vores pædagogiske arbejde.

>Skriv her.<

Børnehusets historie

Man kommer ikke udenom lidt historie, når man kommer i kontakt med os, her i børnehuset. Det hele startede i stueetagen på Amalievej. Blot få dage efter anden verdens krigs afslutning besluttede en gruppe mennesker, at der skulle oprettes en børnehave i dette dejlige hus. Det er vi, Dem dybt taknemmelige for i dag.

Vores børnehavedel, er beliggende i en typisk gammel Frederiksberg villa med masser af spændende kroge, trapper og kælderrum. Udenfor har vi en stor dejlig legeplads på Amalievej og en helt uberørt gammel have bagved huset. Her kan man blandt andet ligge på et tæppe, en sommerdag, og tænke gode tanker.

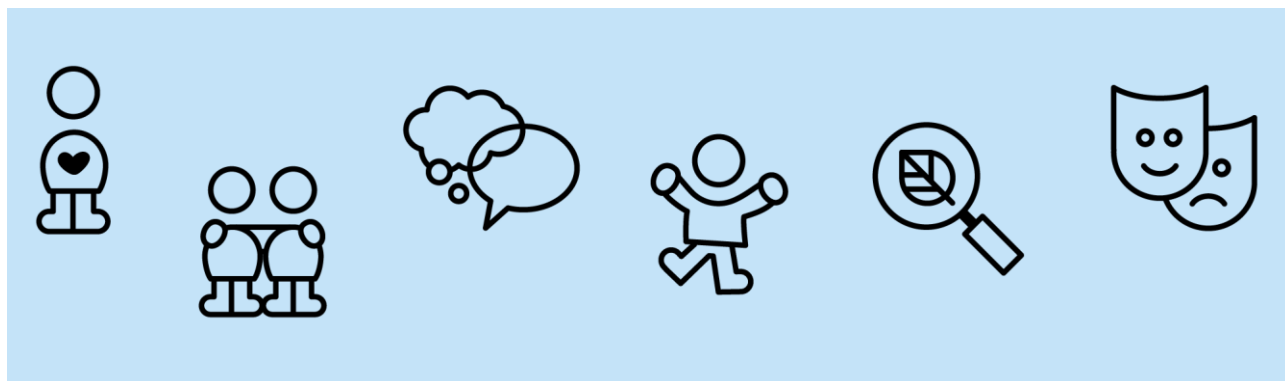
I foråret 2003 var vi så heldige, at få fingrene i endnu en dejlig villa, på Bülowvej. Den gamle villa har tidligere tilhørt en guldhandler og han vogtede skarpt over sit guld i kælderen. I dag er det nogle helt andre guldklumper, som vi passer rigtigt godt på, i vuggestuen.

Der har været en lang tradition for, at personalet og bestyrelse har haft en tæt tilknytning til vores børnehus. Mange familier har været hér i et længere forløb. Dette har blandt andet givet os kontinuitet og ro, og det har givet børnehuset en masse gamle sjove traditioner, som præger vores hverdag.

I dag har det udviklet sig til ét stort og moderne børnehus. Vuggestue delen på Bülowvej og børnehavedelen på Amalievej er ikke kun et dagtilbud, som det hedder i den offentlige forvaltning

Åbningstid: Børnehuset har åbent på hverdage mellem kl 7.00 og 17.00 Fredag lukker vi kl 16.00

Vuggestuen er normeret til 28 børn fordelt på to stuer, og børnehaven er normeret til 85 børn. Fordelt på 5 stuer. 6 pladser er reserveret til børn som har nogle helt særlige behov.

Pædagogisk grundlag

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag.”

”Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark.”

”De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.”

”Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud.”

”Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Først forholder I jer til de fem elementer:

- Børnesyn

Sankt Markus Sogns Børnehus.

Det skal være let at komme her i vores børnehus. Det at ville samværet med jeres børn, se dem udvikle sig og have sjove oplevelser med dem - det er noget, som vi alle i børnehuset har lyst til. Det at have tæt kontakt med jer forældre, gennem den daglige dialog, at være troværdige og udvise ærlighed samt vores åbne stuer, hvor vores pædagogiske praksis er synlig - det er noget som ligger os dybt på sinde.

At træde i karakter, som det så moderne udtrykkes. Det at vise, hvem vi er både overfor jer og børnene uden, at det bliver for privat - det er en kunst.

"Plads til dig og plads til mig" som man siger. Vi har gode vilkår her i børnehuset. Vi har en bestyrelse, som bakker os op og en forældregruppe, der er god til at støtte os - det er meget befordrende for vores arbejde.

Vi mener, at det er vigtigt at se, hvor barnet er, lægge mærke til udviklingstrinene og styrke barnets kompetencer. Kreative færdigheder, fantasi og mulighed for refleksion er gode egenskaber at udvikle i et barns liv. Vi skal skærpe barnets opmærksomhed, evne til at se, lytte og forstå - det er områder, hvor vi voksne kan hjælpe barnet på vej.

Vi ser børnene som ligeværdige mennesker. Det er vores opgave at skabe plads til virkelyst, fantasi og fremme en fornemmelse af værdi hos det enkelte barn. Den værdi de hver især besidder og bidrager til fællesskabet med.

- Dannelse og børneperspektiv

Vi vil gerne ind og røre ved de nære ting. Næste kærlighedsbegrebet er for os, ikke kun forbundet med religion, det er noget som enhver kultur, daginstitution bør sætte i højsædet.

Vi taler meget om nærhed, imødekommenhed og kontakt og vi mener, at det er vigtigt at være bevidste om, hvorfor og hvornår vi er det. Vi lever som sagt i en dansk kultur. Ikke, at det i sig selv er noget, som er bedre end en anden kultur (baggrund), men vi er børn af Grundtvig. Vores skole er bygget op omkring Kristen Kolds tanker, Søren Kirkegaards tvivl og tro, og kulturradikalismen som har påvirket os alle.

Det er vigtigt at vi husker at tage os tid til at høre hvad børnene har at sige. I stedet for at være fastlåste på vores "program/dagsorden" er det vigtigt at vi er omstillingsparate, og har lyst til at følge børnenes spor.

▪

▪ Leg

"Barndommens land, tidens mælketand..."

Ja, det skulle helst være den periode, hvor barnet folder sig ud som den smukkeste blomst, suger næring og sol til sig. Det er omgivet af nærværende voksne, mennesker med følelser og noget på sinde. Barndommens tid, er legens og venskabernes tid. Legen er flyttet fra gården og gaden og ind i institutionerne. Det er hér, at vi skal skabe plads og rum til dette. Leg er et vigtigt element, alle børn leger. Barnet i Beirut og barnet i Brønshøj. Det er bare ikke de samme ting, som optager dem i legen. Der sker en stor bearbejdning gennem leg. At lege er en lyst. Det er den aktivitet børn vælger fordi de har lyst. Motivationen kommer indefra og børn har ikke noget udviklings formål med legen.

Børn skal have tid til at gro og det tager tid at få styr på alt det, som man skal have styr på. Legen har en livsvigtig betydning for barnets udvikling. Hvis et lille barn ikke leger, kan det blive et begrænset voksent menneske. Det er sundt for barnet, at det gennem leg lærer at være sammen med mange forskellige børn. Barnet lærer sig selv at kende på en mere nuanceret måde. Det finder både styrker og svagheder, og bliver hjulpet på vej af omsorgsfulde voksne.

Rummelighed

På stuerne er legen hele tiden i gang. Primært selvinitierede lege, men stort set alle med voksen hjælp/deltagelse. Vi leger

sjældent med som parter i legen, men hjælper på vej med ideer og konfliktløsning. Børnene kommer til os, fortæller om deres frustrationer i relationerne med de andre (det kan for eksempel være noget de føler er uretfærdigt). De beder om hjælp og gode råd. Vi kommer med forslag, som de selv bringer ind i legen, hvis det ikke løser konflikten barnet står i kommer de tilbage, og vi forsøger igen. Når vi fornemmer, at barnet har brug for yderligere støtte går vi hen, og hjælper med at børnene får talt sammen, så legen kan genoptages.

- **Læring**

Hvis vi tager en konflikt form som beskrevet ovenfor prøver vi at vende konflikterne til en læring. Hvor målet er at børnene selv skal kunne komme videre i situationer som virker fastlåste. Vi ønsker at give dem selvhjælps værktøjer, og vi vil være der i perioden inden de selv mestrer konfliktløsningen.

Vi er meget opmærksomme på at der hele tiden skal "fyldes på" børnene. Vi lærer både konkrete og mere diffuse ting fra os hele tiden. Børnene følger de voksnes eksempel, så vi vil vise børnene gode eksempler på hvad man kan og hvordan man bør opføre sig. Det kan eksemplificeres med skovturen hvor alle, børn og voksne, balancerer på stammer, løber og hopper. De voksne går foran og viser børnene at alle kan være med og at bevægelse er en del af et sundt liv. Eller ved skraldespandene hvor alle også de voksne sorterer deres affald i de samme spande.

- **Børnefællesskaber.**

I børnehuset har vi børnefællesskaber i mange størrelser. Vi indgår alle i et meget stort socialt fællesskab af børn og voksne. Vi har aktiviteter hvor alle samles og får fornemmelsen af at vi "gungrer" sammen, vi føler det store fællesskab. Det er for eksempel i kirken op mod jul, hvor alle fra de yngste i vuggestuen til de ældste i børnehaven deltager. Vi vil have at det er en tilbagevendende tradition hvor alle bidrager og glædes over hvad vi kan sammen.

Men zoomer vi ind, og ser på de lidt mindre fællesskaber på stuerne i børnehaven har det stor betydning, at der på alle stuer er børn i spredt alder og af forskellige køn. Vi ønsker at børnene er opmærksomme på at "Radisestuen" er et fællesskab hvor de indgår med deres forskelligheder. De har en del af ansvaret for den gode stemning og for de arbejdsopgaver der er på stuen.

I kan beskrive elementerne samlet eller hver for sig.

De øvrige elementer i det pædagogiske grundlag skal ifølge loven fremgå særskilt af den pædagogiske læreplan. Disse elementer forholder I jer til lidt senere.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 15

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

>Her skriver I korte retningsgivende refleksioner og eksempler.<

Pædagogisk læringsmiljø

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

Vi ønsker i Sankt Markus Børnehus at vores læringsmiljø har høj kvalitet, og er klar over tyngden af vores læringsmiljø kan have betydning for det vi giver børnene med videre i livet. Når vi kan levere et godt læringsmiljø bliver børnenes lagre til senere fyldt, og deres muligheder for at klare sig godt forbedret.

En del af vores læringsmiljø er den tydelige struktur for børnene. Det gælder såvel dagens gang som vores indretning. Vi gentager mange punkter dag efter dag, og vi mener at se, at det skaber plads til udvikling at der er tryk ved de daglige rutiner.

I børnehaven ses det blandt andet i den daglige uddeling af madpakker. De yngre eller mere usikre børn starter måske med ikke at have lyst, men når de har set uddelingen nogle gange af de mere rutinerede, får de blod på tanden og tør også prøve selv at dele ud.

Det har stor betydning for børnene, at der er forudsigelighed i hverdagen. Det gælder såvel pædagogerne som lokalerne. At de er velkendte skaber tryk og mod på at prøve nye ting. Det ses blandt andet når børnene udvikler lege. Vi har forskellige legeområder på stuerne. Til hvert område knytter der sig noget legetøj, og det betyder at legenes tema, som regel kredser om området legetøj, men når børnene har leget med det lysrøde slot med eventyrfigurer et stykke tid bliver de modigere og nysgerrige på nyt, og inddrager for eksempel dinosaurer fra et ”nabo-område”.

Ved planlagte aktiviteter vil vi forsøge at følge børnene, og det gælder såvel deres interesser som udviklingsniveauer. Hvis vi for eksempel i en gruppe treårige, som for relativt nylig er flyttet til børnehaven, ser at der er behov for, at deres relation bliver styrket, igangsætter vi en aktivitet, for denne lille gruppe. Det er så vigtigt at vælge en aktivitet, som børnene har lyst til og samtidig kan udfordre dem.

Samarbejde med forældre om børns læring

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Børnenes udvikling og dannelse bærer vi mellem os og forældrene, men vores roller er meget forskellige. Forældrenes engagement i børnene er af følelsesmæssig karakter, mens vi i børnehuset skal udvise faglighed og professionalisme med stor følsomhed.

Vi vil have et godt forældresamarbejde for at styrke børnenes udvikling og dannelse. Det kræver nysgerrighed, empati og lyst at lære børnenes familier at kende, men vi prioriterer at snakke ofte med forældrene. Ved at dele undren over både det positive og negative i børnenes hverdag kan vi styrke vores arbejde i institutionen, og ved at udveksle erfaringer med forældrene hjælper vi hinanden til barnet bedste.

Vi forsøger ikke kun at dele de sjove historier. De alvorlige og kedeligere skal også med. Det øger troværdigheden af vores oplevelser med barnet, at vi tør se det hele.

Børn i udsatte positioner

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Vores særlig formålsbørn. Alle børn har over tid brug for en særlig indsats

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

>Her skriver I korte retningsgivende refleksioner og eksempler.<

Der findes børn i udsatte positioner i alle børnegrupper, og vi forsøger at være opmærksomme på børnenes udfordringer både i hjemmet og i institutionen.

Vi vil give børnene mod på at stå ved deres styrker ved at give dem sejre i vores institution. Vi lærer dem at alle bringer en værdi med. Alle i gruppe skal kunne rumme hinandens forskelligheder.

Et barn kan have svært ved at udtale bestemte ord. Et andet barn bemærker dette og siger "du kan ikke sige elefant". Pædagogen er opmærksom på udviklingen og giver barnet mulighed for at svare, men griber efterfølgende ind og taler mere grundlæggende med begge børn om hvordan det er at lære noget nyt "kan du huske dengang du ikke kunne cykle og måtte øve dig, sådan an det også være at udtale ord. Nogen gange skal man øve sig".

Sammenhæng til børnehaveklassen

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe.)

>Her skriver I korte retningsgivende refleksioner og eksempler.<

Det er vores mål at børnene, når de slutter i børnehaven, skal være livsduelige på et forventeligt niveau passende til deres alder. Det vil for os sige, at de er parate til at møde udfordringer. De skal kunne tackle de opgaver og problemer de vil støde ind i undervejs. De skal have lyst til at bidrage i de fællesskaber de kommer til at indgå i.

Vi ønsker at styrke barnets selvopfattelse og give dem et godt fundament at drage videre på. Til det hører godt kendskab til sig selv og sin fortid. Derfor vil vi prioritere overgangsmapperne, som indeholder billeder og tekst fra børnenes tid i børnehuset. Vi mener det styrker at kunne se tilbage på gode og svære tider, som ses på billederne i mappene.

Gennem hele barnets tid i børnehuset øger vi kravene til det enkelte barn. Vi forsøger hele tiden at udfordre den enkelte til at turde mere og samtidig bevare og gerne øge troen på egen kunnen.

Når skoletiden nærmer sig vil vi være ekstra opmærksomme på at udfordre børnene på det rette niveau. Vi samler de ældste i "Grøn gruppe" fredag formiddag. Dette giver børnene mulighed for at spejle sig i de som er jævnaldrende og på vej i skole, og vi kan udfordre gruppen ved fællesbeskeder og opgaver de skal løse sammen.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

>Her skriver I korte retningsgivende refleksioner og eksempler.<

Skt Markus Kirke: Vi har et tæt samarbejde med kirken, både MHT til de ting der foregår der i løbet af hele året, vi er også på besøg dernede og spise spaghetti og kødsovs. (ret populært) Vi har et stort arrangement med at synge i Kirken den 2 Advent, hvor forældre og bedsteforældre kommer og hører deres børn synge og optræde. Landbohøjskolen: Vi besøger ofte landbohøjskolens dejlige have. Vi har også været på besøg og se nogle af dyrene der er derovre. Legepladser: Vi er flittige brugere af legepladser i vores nær-område. Vi har et tæt samarbejde med det lokale bibliotek om at se film mv. .Vi har gennem længere tid haft en ”bedste” som kommer og leger med børnene..

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

”Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

>Her skriver I korte retningsgivende refleksioner og eksempler.<

De fysiske muligheder for at udfolde dig her i Skt Markus børnehus er rigtig gode. Vi har to ret store legepladser med mange muligheder for bevægelse: Vores vuggestue har rigtig mange ting børnene kan kravle på, undersøge og forundre sig over. I børnehaven er der masser af træer man kan kravle i, buske man kan gemme sig i og klatretårne, balancerbon, og hoppe "høne" og desuden er rigtig dejlig fodboldbane. Derudover har vi rigtig mange trapper, så børnene får rigtig meget motion her hos os.

Vores to gamle villaer, indbyder til hygge, der er mange små rum, hemse og andre steder hvor man kan trække sig lidt tilbage, hvis det hele bliver lidt for meget. Vi deler ofte børne i små grupper, hvor en voksen har mulighed for at fordybe sig i et emne eller i en aktivitet.

Vi justerer ofte hvilke ting børnene har mulighed for at lege med, vi har et meget stort magasin i vores kælder. I dette magasin er der mange forskellige ting gemt, så man let kan finde dem igen. Det er ting vi gennem årene har arbejdet med når vi Feks. Har en emneuge, vi har alt fra fabeldyr, cirkus, den store kemiker til vores fantastiske kasse med udklædning til den store GÅSEFEST.

Børnenes tilgang til vores beskæftigelsesmaterialer er meget forskellige, derfor er det også vigtig, dels at have både finmotoriske og grovmotoriske ting at udvikle sig med. Det er også vigtigt at pædagogerne på de enkelte stuer har øje for hvilken type beskæftigelse der er brug for lige præcis "nu og her"

Når vi køber legetøj, vil vi rigtig gerne købe kvalitet, det er også vigtigt, at der er meget legetøj, der ikke "kun" kan anvendes til en bestemt aktivitet. Lego, træklodser er gode eksempler. Træpuslespil, biler, huse, skibe mv. i træ, smukt designet. Vi vil have at vores børn bliver præsenteret for gode solide farveblyanter som er spidsede, oliefarve der ligger fint i en æske, papir af høj kvalitet. Dette gælder i øvrigt alt vi indkøber fra perler til små fine skåle, som børnene kan male på og give som gave til forældrene.

Børnene skal opleve og føle at de alle er inkluderet, er set hørt og elsket, de skal føle at det er rart at være her, de skal opleve at det har betydning at de bidrager til at få en god dag. Dette gøres ved medinddragelse og ansvar. De skal føle og se, at vi voksne tager barndommen alvorligt, at vi priser deres fællesskab, og alt det som de kan sammen. Det gør vi ved F.eks at tale om at være ny i en gruppe, at modtage et nyt barn der lige er begyndt hos os. Det bruger vi rigtig meget tid på, og vi kan se at vi lykkes med dette.

Det psykiske børnemiljø har stor betydning for barnets trivsel og udvikling. I vores indledning har vi skrevet en del om, hvordan det skal opleves at være barn og forældre her i vores børnehus. Det er af afgørende betydning for barnets udvikling at der er et godt, trygt varmt fællesskab mellem børn, forældre og personale. Det psykiske børnemiljø starter al-

tid hos de voksne der er omkring barnet. Det hele starter med os selv: Er vi som rollemødder, der er med til at skabe grobund for udvikling og trivsel, i stand til selv at gå forrest, møde barnet med nysgerrighed og åbenhed? Giver vi plads til at barnet udvikler sig, ikke kun ud fra en voksen initieret verden, men en verden hvor barnet virkelig føler, at det har stor betydning kan ses at barnet er inddraget i vores hverdag.

Dette gør vi ved ofte, ved at have samtaler med børnene, både hver for sig og i gruppen, hvor vi spørger ind til, hvad de synes om vores hverdag. Hvilke ting de kan lide at lege med,

Børnehusets rum skal være inspirerende at opholde sig i, her må gerne være kvalitet frem for kvantitet. Der skal være ting man forundrer sig over, børnenes "arbejdsrum" skal være let tilgængelige, indbydende rene og nogenlunde vedligeholdte. Det samme gælder legepladserne, de skal matche børnenes behov på et hvert tidspunkt.

De seks læreplanstemaer

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Alsidig personlig udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

>Her skriver I korte retningsgivende refleksioner og eksempler.<

Vi sigter efter målene om at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder, og får tillid til egne potentialer.

Det prøver vi at opnå ved at børnene på stuen bliver tilbudt aktiviteter sammen på tværs af køn og alder. Vi ser det når vi tager på tur med alle børn fra stuen, der opstår nye relationer. Det er ikke nødvendigvis "bedste-vennen" som opsøges. Børnene er trygge og søger hver især det der interesserer dem. Vi ser også, at måden børnene går med hinanden på vej til udflugtsmålet har betydning. Ved at udfordre dem, og sige hvem de skal holde i hånden er vi med til at skabe nye relationer, og de får nogen gange øje på muligheder blandt hinanden som ikke var umiddelbare.

Vi tilbyder også aktiviteter, som foregår en til en med en voksen. Det er for eksempel i forbindelse med fabrication af julegaver og pynt. Her opstår et lille rum mellem barn og voksen, og det er muligt at oprette en god kontakt. Ofte er der meget virak på stuen, og det kan være svært at komme til orde. Det er vigtigt at vi voksne også skaber rum så den gode kontakt kan opstå. Jo bedre vi kender børnene og de os, jo større er muligheden for at vi kan skabe pladsen hvor børnene kan udvikle sig.

Social udvikling

”Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Social udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

>Her skriver I korte retningsgivende refleksioner og eksempler.<

Vi ønsker at børnene skal se kvaliteter i alle mennesker. De skal øve sig i at indgå i fællesskaber, hvorigenem de kan udvikle empati og relationer.

I gruppen skal alle føle sig hjemme og tilpas. At det altid er de sammenvoksne betyder, at børnene kender dem rigtig godt, og er trykke både i svære og glade situationer. I stuegruppen betyder det at børnene henvender sig til de voksne når de føler sig kede af det eller er utrygge. De kommer og vender det de tænker på.

Eksempel: En pige kommer, og siger at hun ikke må være storesøster i legen. Så spørger den voksne ”hvorfor ikke?” og pigen forklarer de andres roller i legen, og vi snakker lidt frem og tilbage, om der for eksempel ikke er familier hun kender med flere storesøstre. Hun tænker lidt over det, og går selv tilbage i legen og kommer med igen. Det virker som om hun finder mod og gejst til at prøve igen ved at vende det hun har oplevet med de voksne.

Eksempel: En dreng, som ikke havde så godt sprog eller kontakt til andre børn, er i børnehaven vokset ved at han har fået mulighed for at spille fodbold. Han havde det lidt svært i grupper, men når rammen var fodboldbanen var han tryk og kendte ”spillereglerne”. Det har været med til at gie ham nye venskaber og tro på egen kunnen.

Det har været vigtigt, at vi har givet ham mulighed for at vise det han er god til, så hans mod på at øve sig på det svære fortsat var tilstede.

Kommunikation og sprog

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

>Her skriver I korte retningsgivende refleksioner og eksempler.<

Alle skal høres og det er vigtigt at snakke med alle børn. Vi forsøger at kommunikere med alle, men er udfordret ind i mellem. Ved at skabe en til en situationer med børnene styrker vi deres sproglige kompetencer i dialog med den voksne. Her er det muligt at spore samtalen ind på et emne som den voksne ved interesserer barnet. Det er vigtigt at den voksne er meget opmærksom på timingen. Spørgsmålene skal være åbne, men samtidig holde barnet fast i emnet, og vi skal give barnet tid. Vi voksne er ofte for utålmodige i samtaler med børn. Børnene kan også have brug for at vi etablerer taletid for dem i børnegruppen. Det forsøger vi at gøre ved at skabe en aktivitet, hvor børnene fortæller og lytter på skift. For nogle vil udfordringen være at tale mens lytningen er det for andre. Emnet kunne være ferier, favorit aftensmad eller noget helt andet.

I konfliktsituationer lærer vi børnene at de skal skiftes til at sætte ord på deres tanker. De skal skiftevis være i tale og lytteposition. Vi forsøger at indgå i disse situationer på børnenes niveau. De yngste, som typisk har et mindre ordforråd og er lavere kognitiv udviklet kræver en anden type støtte end de ældre som

ofte behersker konfliktsituationer på et højere niveau. Det er så ikke altid at kognitiv udvikling og sproglige færdigheder følges. Her er det vigtigt at vi kender barnet godt, og lytter til hvad det siger både med ord og handlinger. Måske er der ingen egentlig løsning på konflikten, men ved at alle høres og anerkendes vil den kunne neutraliseres og de enkelte børn føle sig hørt.

Krop, sanser og bevægelse

”Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen”.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Krop, sanser og bevægelse
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

>Her skriver I korte retningsgivende refleksioner og eksempler.<

Vores institution ligger midt på Frederiksberg, og mange af børnene bor i lejligheder. Børn bliver ofte transporteret rundt i bil eller på forældrenes cykler. Vi ønsker at de mærker egen krop og de færdigheder de har med den. Vi ønsker at børnene bruger bevægeapparatet og at deres sanser udfordres. Vi vil introducere børn for basale grundbevægelser, som at trille, at krybe, at gå, at løbe, at hoppe, at hinke, at snurre, at svaje, at springe. Ved at vi præsenterer bevægelser og at børnene imiterer os, styrker vi deres bevægelsesmønstre.

Eksempel:

Vi tager i skoven, hvor skovbundens struktur og niveauer udfordrer nogle, mens andre klatrer på træer og stammer. Alle sanser bruges, vi dufter til tingene, rører ved klistrede mærkelige stammer, vi lytter til lyde, fugle og moterveje. Vi kikker i forstørrelsesglas på det vi finder og endelig sidder vi i skovbunden og spiser madpakker.

Eksempel:

Vi holder "Rytmik, leg og bevægelse" hver fredag. Her udforsker vi kroppes muligheder for at bevæge sig til musik. Vi klapper rytmer, danser og synger.

Natur, udeliv og science

”Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Natur, udeliv og science
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

>Her skriver I korte retningsgivende refleksioner og eksempler.<

Ad ”Krop, sanser og bevægelser”

Og når vi er i skoven viser vi børnene planter, leder efter dyr og snakker om træer. Vi medbringer bestemmelsesdug og snakker om biller og andre smådyr. På stranden fanger vi en dag småfisk og kikker på dem og taler om dyr i vandet. En anden dag så vi på vejrfænomener. Vi havde små vindmøller med og talte om hvilken vej vi blev blæst.

Vi vil forsøge at komme ud og opleve på egen krop og med egne sanser. Det læringsrum som uderummet stiller til rådighed vil kunne styrke mange af de læringsmål vi jagter. Når børnenes fokus flyttes fra det vante

pirres nysgerrigheden og det behøver ikke at være en tur i skoven, det kan også være ture i det helt nære. Papirbåds sejlads i parken eller bladindsamling til collager i efteråret.

Når børnene selv kommer i kontakt med natur og udeliv vil interessen for den verden og videnskab som ligger bag fænge helt anderledes end ved at se eksempler i bøger og på skærme.

Kultur, æstetik og fællesskab

”Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

>Her skriver I korte retningsgivende refleksioner og eksempler.<

Vi vil omgive børnene med god kvalitet og vise dem hvordan kultur og æstetik kan være fællesnævner for vores fællesskab.

Den gode kvalitet har vi i det fysiske vi omgiver os med. Vi har god kvalitet at grej på tegnebordet. Børnene tilbydes farveblyanter af god kvalitet. Det er ikke sjovt at tene hvis farven ikke afgiver farve. Vi klipper med gode skarpe sakse, det er ikke sjovt eller let at klippe med en sløv plastsaks. Vi vil have godt kvalitets legetøj. For os betyder det lang holdbarhed, men også at legetøjet pirrer fantasien, og ofte har flere anvendelsesmuligheder.

Vi tager børnene med på museer og i teatret. Vi vil give dem oplevelser i fællesskab, og vise dem forskellighederne i vores verden.

Evalueringsskultur

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringsskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Det er ikke et lovkrav at beskrive dagtilbuddets dokumentations- og evalueringsspraksis i den pædagogiske læreplan, men det kan være en fordel i udarbejdelsen af læreplanen at forholde sig til den løbende opfølgning og evaluering af indholdet i læreplanen.

Hvordan skaber vi en evalueringsskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

Her kan I kort beskrive jeres arbejde med at etablere en evalueringsskultur som en del af det daglige pædagogiske arbejde. I kan fx beskrive, hvordan I arbejder systematisk med evaluering, om I arbejder med særlige metoder, om I arbejder eksperimenterende eller undersøgende med et særligt fokus, samt hvordan, hvor ofte og i hvilke fora I drøfter og reflekterer over jeres pædagogiske praksis mv.

>Skriv her.<

Vi ønsker at udvikle en evalueringsskultur som er brugbar og giver mening. Det skal være en evalueringsskultur, som er med til at øge børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse ved, at vi har fokus på børnehusets læringsmiljø. Vi ønsker at modarbejde tidsrøvende produktion af dokumentation, som ikke kan bru-

ges i til at fremme kvaliteten af vores arbejde, og som dermed er meningsløs. Vi vil frem til at den tid evalueringen tager er givet godt ud, og at vi tydeligt kan mærke, at det gør en forskel på kvaliteten af vores arbejde når vi bruger vores evalueringer.

Det er vigtigt at medarbejderne selv er med til at tage ansvar for evalueringskulturen. Ved at bidrage til form og indhold vil de forskellige evalueringsmetoder give bedst mulig mening for den enkelte. Nogle vil kunne bruge samme evalueringsmetoder men ikke alle. Hvad der giver mening for den ene på en stue gør det muligvis ikke for en anden på en anden stue. Det kan hænge sammen med, at vi som medarbejdere er forskellige, men det har også stor betydning hvilken børnegruppe der arbejdes med i øjeblikket.

I børnehuset forsøger vi at skabe rammer, som vi kan evaluere i. Vi har brug for, at en del af evalueringen er mulig at gemme, så den er relativ let at fremdrage og bruge senere. Det kan være når vi ønsker at planlægge et nyt forløb eller når nye ture skal tilrettelægges.

Eksempler på evaluering:

Vi har skabt et ark, der kan bruges i forbindelse med ture ud af huset. Her er det muligt at gemme dokumentation om de konkrete fysiske rammer omkring turen (tid sted og antal) og gøre notater om erfaringer i den forbindelse. De seks læreplanstemaer er opstillet, så der kan vurderes hvilke temaer, der har været i spil på turen både primært og mere sekundært. Vi forsøger også at høre børnenes stemme ved at inddrage børneinterviews. Der er udformet spørgsmål om barnets oplevelse af turen, men det er tanken, at barnets spor skal følges, så senere ture kan afspejle børnenes ønsker og ideer.

Vi har skabt et ark hvor det er "en dag på stuen" som kommer i søgelyset. Her er læreplans temaerne også nævnt, og det er muligt at reflektere over hvilke der har været i spil og i hvilken form.

I forbindelse med overgangen til 0. klasse laves børneinterview med de enkelte børn. Det er med skemaet "Barnet stemme" som skabelon, og skemaet videresendes til skolerne, men vi ser dette interview, som en rigtig god mulighed også for børnehaven. Pædagogen og barnet sidder en til en, og der kan skabes et roligt rum til fordybelse. Det giver barnet mulighed for at komme til orde på en måde det kan være svært i det mere hektiske daglige rum, og det giver pædagogen mulighed for tage sig tid til at lytte og nedfælde barnets refleksioner.

Vi fotograferer en del i børnehuset, og ved overgangen til skole udarbejder vi en mappe, som barnet får med. Når vi sidder og klipper og klistrer den sammen. Det vil sige, at når vi ser et institutionsliv på "fast speed", så har vi ofte oplevet at se ting på billederne, som vi ikke har set i hverdagen. Det kan for eksempel være legekonstellationer som går igen eller børns tilbagevendende måder at indgå på billederne på.

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Her kan I fx kort beskrive, hvordan evaluering af læreplanen kan ses i forhold til jeres evalueringskultur i hverdagen.

>Skriv her.<

Her kan I finde yderligere inspiration til arbejdet med den pædagogiske læreplan

Til at understøtte og inspirere jeres videre arbejde med den styrkede pædagogiske læreplan er der udviklet en række øvrige materialer. Alle inspirationsmaterialer – nuværende og kommende – kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

Redskab til selvevaluering er en ramme til systematisk at analysere jeres praksis inden for centrale områder i den styrkede pædagogiske læreplan.

Redskab til forankringsproces indeholder fem tilgange til, hvordan I kan arbejde med forandring og forankring af et stærkt pædagogisk læringsmiljø.

Film introducerer indholdet i og illustrerer hovedpointer fra publikationen *Den styrkede pædagogiske læreplan*.

Forskellige tematiske materialer dykker ned i viden om et tema og giver inspiration til dialog og handling. Her er bl.a. materialer om evaluerende pædagogisk praksis, som understøtter en systematisk tilgang til det at evaluere.

Der offentliggøres løbende nye temaer.

Alle materialer kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET

Pædagogisk læreplan

© 2019

Danmarks Evalueringsinstitut og
Børne- og Socialministeriet

Citat med kildeangivelse er tilladt

Design: BGRAPHIC